

Velkommen til klosterseminar året 2020 på Utstein kloster:

REISER OG PILEGRIMSMÅL I MIDDELALDEREN

Tid: 05.september 2020 kl. 10:00 - 15:00

Billetter inkl. lunsj: kr. 450,- (ordinær), kr 300,- (student). Kjøpes på www.ebillett.no

Arrangører: Utstein Pilegrimsgard, Katolsk forum i Stavanger, VID Stavanger, Utstein kloster/MUST.

REISER OG PILEGRIMSMÅL I MIDDELALDEREN

«Gamle veier, nye mål» kunne være en overskrift når pilegrimsferder og pilegrimsmål er tema for Utstein kloster-seminaret 2020.

Interessen for de gamle pilegrimsveiene og -tradisjonene har vært stigende en stund i Norge som i Europa. Leden til Nidaros ble offisielt (gjen)åpnet i 1997, langvandringen over Dovre til Nidaros trekker stadig flere, og Caminoen, veien til Santiago de Compostella tusener årlig.

Hva er det som trekker? Hva gjør at stadig flere legger i vei mot gamle pilegrimsmål? Er det målet eller veien? Og har de noe til felles med middelalderens pilegrimer som dro avgårde for å søke helbredelse, gjøre bot, gjøre opp for seg. Kvinner som menn, gamle som unge, friske som syke. Til lands og til vanns. Klostrene fungerte ofte som overnattingssteder for langveisfarende pilegrimer, og noen ganger var klostrene i seg selv pilegrimsmål. Utstein kloster kan godt ha hatt denne funksjonen for kystpilegrimene, beliggenheten og havnen tatt i betraktning.

Hva er det å være pilegrim? I en viss forstand er vi det alle sammen; vi er underveis, enten vi søker det eller ei. Men mer spesifikt er pilegrimen på vei mot et mål av religiøse grunner. Vi finner pilegrimstradisjoner i de store religionene; reiser mot et hellig sted, en hellig person, en hellig tid.

Hvor sterkt sto pilegrimsbevegelsen i middelalderen, og hvordan har den nedfelt seg i kunsten? Og hva med dagens pilegrimer? Hvorfor legger de i vei?

Våre to innledere; Roger Jensen, daglig leder for Pilegrimssenter Oslo, og Kristin Bliksrud Aavitsland, kunsthistoriker og professor i middelalderstudier på MF Vitenskapelige høyskole for teologi, religion og samfunn, vil bidra til å belyse disse og andre relaterte spørsmål. Det blir også tidebønn, allsang, omvisning og lunsj.

Program for dagen

10.00-10.30	Da augustinerne levde på Utstein kloster i middelalderen ble hele deres dagsrytme strukturert av tidebønnene. Det gregorianske koret Schola Utsteiniensis, ledet av kantor Arne Martin Aandstad, inviterer oss inn i klosterkirken for å oppleve tidebønn.
10.30.-12.00	«Reiser og pilegrimsmål i middelalderen». Ved Roger Jensen - pilegrimsprest, dr.theol. og daglig leder ved Pilegrimssenter Oslo. Åpent for spørsmål og kommentarer.
12.00-13.00	Lunsj
12.30	Omvisning på anlegget Utstein kloster. Flora Danica utstillingen er åpen.
13.00-13.20	Allsang
13.20-14.50	«Peregrinus sum sicut omnes patres mei: middelalderkulturens pilegrimer»
Foredraget belyser høymiddelalderens pilegrimsreise både som praktisk realitet og som metafor i kirkekunst og litteratur. Ved Kristin B. Aavitsland - professor i middelalderstudier på MF Vitenskapelige høyskole for teologi, religion og samfunn. Åpent for spørsmål og kommentarer
14.50-15.00	Informasjon og avslutning

Omtale av foredrag og presentasjon av foredragsholderne

Kristin Bliksrud Aavitsland

Kristin B. Aavitsland, professor i middelalderstudier på MF Vitenskapelige høyskole for teologi, religion og samfunn. Kunsthistoriker, doktorgrad fra UiO 2002, forsker blant annet på middelalderens visuelle retorikk i Italia og Skandinavia. Leder for MF Center for the Advanced Study of Religion (MF CASR).

Middelalderen har vært kalt "the age of pilgrimage": ikke bare var valfart og pilegrimsgang et viktig trekk ved middelalderens religiøse kultur; pilegrimsgangen var også den viktigste metaforen for menneskelivet, som ble forstått som en reise til sjelens egentlige fedreland hos Gud. Aavitslands foredrag belyser høymiddelalderens pilegrimsreise både som praktisk realitet og som metafor i kirkekunst og litteratur.

Roger Jensen

«Dagens fremvoksende pilegrimsfenomen er et ekko av hva som var en utbredt og levende praksis i middelalderen. Hvorfor la man ut på pilegrimsvandring den gang, hva fikk man oppleve, hva søkte man – og hva fant man? Og dagens pilegrimer, i hvor stor grad ligner dagens pilegrimsfenomen på den pilegrimspraksis vi finner i middelalderen?»

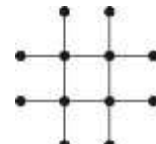
Daglig leder ved Pilegrimssenter Oslo og pilegrimsprest, dr.theol. Roger Jensen, tar oss med på et dypdykk i pilegrim fra et historisk og samtidsaktuelt perspektiv. Han har bl.a. skrevet boka *Pilegrim. Lengsel, vandring og tenkning - før og nå*, en bok som i 2019 ble utgitt i 3. opplag. Boken er også oversatt til tysk og valgt til månedens bok i Tyskland i ThLZ (Theologische Literaturzeitung) i november 2018 og utstilt på bokmessen i Frankfurt 2019.

Pilegrimer. Katedralen i Autun, 1120-30.
Foto: Web Gallery of Art.

Utstein kloster på Mosterøy i Rogaland er Norges eneste fullt restaurerte middelalderkloster. Gjennom foredrag og dialog, gjennom sang og tradisjonell tidebønn vil deltakerne på det årlige klosterseminaret få innsikt, erfaring – og ikke minst en opplevelse av det unike stedet som Utstein kloster er.

**UTSTEIN
KLOSTER**

VID